

**MINISTERSTWO ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI**

WPR.wkd.092.3.2020

WPR.wkd.092.3.2020

Pan

Marek Woźniak

Marszałek Województwa Wielkopolskiego

Al. Niepodległości 34

61-714 Poznań

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Na podstawie art. 7 ust. 2 pkt 3 i art. 9 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. z 2020 r. poz. 217, z późn. zm.) (dalej „ustawa ROW”), Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi przeprowadziło w dniach od 9 marca do 20 kwietnia 2020 r. kontrolę Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego (dalej „UMWW”), al. Niepodległości 34, 61-714 Poznań.

II. Zakres kontroli obejmował realizację przez Zarząd Województwa Wielkopolskiego (dalej „ZWW”) zadań dotyczących procesu przyznawania i wypłaty pomocy w ramach poddziałania „Przygotowanie i realizacja działań w zakresie współpracy z lokalną grupą działania” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020, (dalej „instrument wsparcia”), w okresie od uruchomienia wdrażania instrumentu wsparcia do dnia zakończenia kontroli.

W toku kontroli oceniono zgodność z obowiązującymi przepisami prawa i przyjętymi procedurami wybranych aspektów, dotyczących procesu przyznawania i wypłaty pomocy finansowej przez ZWW, w szczególności:

- 1) przyjmowanie wniosków o przyznanie pomocy (dalej „wopp”);
- 2) dokonywanie oceny spełniania przez podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy warunków przyznawania pomocy;
- 3) dokonywanie oceny racjonalności kosztów;
- 4) wzywianie podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy do usunięcia braków we wniosku o przyznanie pomocy;

- 5) terminowość zawierania umów o przyznaniu pomocy/ informowania o odmowie przyznania pomocy;
- 6) dokonywanie oceny wniosku o płatność w zakresie zgodności z umową o przyznaniu pomocy i kwalifikowalnością wydatków;
- 7) wzywianie beneficjenta do usunięcia braków we wniosku o płatność (dalej „wop”);
- 8) terminowość rozpatrywania wop;
- 9) efektywność wdrażania instrumentu wsparcia.

Kontrolę przeprowadzili: _____, – główny specjalista w Departamencie Wspólnej Polityki Rolnej (wcześniej Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich), kierownik zespołu kontrolnego, _____ – główny specjalista w Departamencie Wspólnej Polityki Rolnej (wcześniej Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich), _____ – specjalista w Departamencie Wspólnej Polityki Rolnej (wcześniej Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich), _____ – główny specjalista w Biurze Kontroli.

III. Ustalenia kontroli oraz ocena skontrolowanej działalności.

Według stanu na dzień 29 lutego 2020 r., do UMWW zostało złożonych 16 wopp, z czego 1 wopp dotyczył przygotowania projektu współpracy, o którym mowa w § 3 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia z dnia 19 października 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach poddziałania „Przygotowanie i realizacja działań w zakresie współpracy z lokalną grupą działania” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020” (Dz. U. poz. 1839, z 2018 r. poz. 1015 oraz z 2019 r. poz. 1698) (dalej „rozporządzenie”), 15 wopp dotyczyło operacji polegających na realizacji projektu współpracy, o których mowa w § 4 rozporządzenia. Wśród 16 złożonych wopp, 3 wopp zostały wycofane przez wnioskodawców. Złożono 5 wop (wg stanu na dzień 29 lutego 2020 r.).

Kontrolą objęto następujące sprawy:

Lp.	Znak sprawy	Status sprawy
1.	UM15-6936-1	wypłacona pomoc
2.	UM15-6936-1	wypłacona pomoc
3.	UM15-6936-1	wypłacona pomoc
4.	UM15-6936-1	wypłacona pomoc
5.	UM15-6936	złożony wop
6.	UM15-6936-	podpisana umowa
7.	UM15-6936-1	podpisana umowa
8.	UM15-6936-1	podpisana umowa
9.	UM15-6936-1	złożony wop

Na podstawie analizy ww. 9 spraw oceniono prawidłowość wykonywania przez ZWW zadań w zakresie procesu przyznawania i wypłaty pomocy finansowej w ramach kontrolowanego instrumentu wsparcia.

Wszystkie poddane kontroli sprawy dotyczyły operacji polegających na realizacji projektu współpracy i przywołane w poszczególnych rozdziałach przepisy odnoszą się wyłącznie do tego rodzaju operacji.

W okresie objętym kontrolą ZWW stosował następujące procedury:

- 1) KP-611-389-ARiMR/1/z – „Obsługa wniosku o przyznanie pomocy dla działania 19 Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER, dla poddziałania 19.3 Przygotowanie i realizacja działań w zakresie współpracy z lokalną grupą działania PROW na lata 2014–2020”;
- 2) Erratę nr 1 do KP-611-389-ARiMR/1/z – „Obsługa wniosku o przyznanie pomocy dla działania 19 Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER, dla poddziałania 19.3 Przygotowanie i realizacja działań w zakresie współpracy z lokalną grupą działania PROW na lata 2014–2020”;
- 3) KP-611-441-ARiMR/1/z – „Obsługa wniosku o płatność dla działania 19 Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER, dla poddziałania 19.3 Przygotowanie i realizacja działań w zakresie współpracy z lokalną grupą działania PROW na lata 2014–2020”.

1. Przyjmowanie wniosków o przyznanie pomocy (wopp).

Szczegółowe warunki przyznawania pomocy określają przepisy rozporządzenia oraz książka procedur KP-611-389-ARiMR/1/z Obsługa wniosku o przyznanie pomocy.

W wyniku kontroli stwierdzono, że:

- 1) ze względu na charakter poddziałania, w którym nabór ma charakter ciągły, wszystkie skontrolowane wopp zostały złożone w terminie przewidzianym w rozporządzeniu, zgodnie z § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia przepis ten przewiduje, że wopp na operacje polegające na realizacji projektu współpracy można składać w terminie do dnia 31 grudnia 2021 r.;
- 2) w przypadku wopp UM15-6936 stwierdzono brak podpisu na pieczęci, pozostałe skontrolowane wopp wraz z załączonymi dokumentami zostały prawidłowo opatrzone przez UMWW pieczęcią, datą wpływu wniosku oraz zostały podpisane w miejscu do tego wyznaczonym przez osobę przyjmującą wniosek, zgodnie z zapisami Książki Procedur KP-611-389-ARiMR/1/z;
- 3) załączniki do wopp zostały prawidłowo potwierdzone za zgodność z oryginałem przez pracownika LGD albo pracownika UMWW, albo podmiot który wydał dokument, albo poświadczono za zgodność z oryginałem przez notariusza bądź radcę prawnego lub adwokata, zgodnie z § 13 ust. 3 rozporządzenia oraz zapisami Książki Procedur KP-611-389-ARiMR/1/z.

W zakresie objętym kontrolą, dotyczącym przyjmowania wopp przez ZWW stwierdzono w 1 przypadku brak podpisu na pieczęci w odniesieniu do wopp. W pozostałych przypadkach

nie stwierdzono uchybień i nieprawidłowości, ZWW postępował zgodnie z rozporządzeniem oraz Książką Procedur KP-611-389-ARiMR/1/z, w szczególności instrukcją wypełniania karty weryfikacji wniosku o przyznanie pomocy.

2. Dokonywanie oceny spełniania przez podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy warunków przyznawania pomocy.

2.1. W wyniku kontroli ustalono, że ZWW prawidłowo zweryfikował w odniesieniu do wszystkich kontrolowanych wopp, w oparciu o posiadane dokumenty złożone przez ubiegającego się o przyznanie pomocy, spełnienie warunków przyznania pomocy, w szczególności warunki dotyczące:

- nieponoszenia kosztów kwalifikowalnych z innych środków publicznych, zgodnie z § 4 ust. 1 pkt 1 lit. a) rozporządzenia,
- zgodności ze wszystkim lokalnymi strategiami rozwoju (LSR) realizowanymi przez lokalne grupy działania (LGD), o których mowa w przepisach ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności (Dz. U. z 2019 r., poz. 1167), które są stroną umowy ramowej zawartej na podstawie art. 14 ust. 1 tej ustawy, uczestniczące w realizacji operacji, zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 1 lit. a) rozporządzenia,
- przyczynienia się do osiągnięcia co najmniej jednego celu szczegółowego określonego w LSR każdej LGD uczestniczącej w realizacji operacji oraz przypisanych do tego celu wskaźników, zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 1 lit. b) rozporządzenia,
- zrealizowania operacji w nie więcej niż w czterech etapach, w przypadku operacji polegającej na realizacji projektu współpracy, zgodnie z § 4 ust. 2 rozporządzenia;
- zrealizowania inwestycji w ramach operacji na nieruchomości będącej własnością lub współwłasnością LGD ubiegającej się o przyznanie pomocy lub do której LGD posiada udokumentowane prawo do dysponowania nieruchomością na cele określone we wopp co najmniej przez okres realizacji operacji oraz co najmniej przez okres podlegania zobowiązaniom do zapewnienia trwałości operacji, zgodnie z § 4 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia,
- uzyskania co najmniej 21 punktów w ramach oceny dokonanej według wskazanych w rozporządzeniu kryteriów wyboru, zgodnie z § 6 rozporządzenia.

2.2. ZWW, sprawdzał, czy wopp zawiera dane niezbędne do przyznania pomocy oraz czy do wopp zostały dołączone dokumenty niezbędne do ustalenia spełnienia warunków przyznania pomocy, których wykaz zawiera formularz wopp, zgodnie z § 13 ust. 1 i 2 rozporządzenia.

Zgodnie z instrukcją wypełniania wniosku o przyznanie pomocy, do wopp załącza się pełnomocnictwo potwierdzające umocowanie jednej z LGD do działania w imieniu pozostałych LGD uczestniczących w realizacji operacji, w toku postępowania w sprawie przyznania pomocy.

Stwierdzono, że w przypadku spraw: UM15-6936-_____ → UM15-6936-_____
UM15-6936-_____ JM15-6936-_____ w aktach spraw takiego pełnomocnictwa
nie było. Ww. sprawy dotyczyły realizacji międzynarodowych projektów współpracy, gdzie oprócz
krajowej LGD występowały zagraniczni partnerzy współpracy.

W przypadku spraw: UM15-6936-_____ JM15-6936-_____ UM15-6936-_____
UM15-6936-_____ dotyczących projektów współpracy realizowanych
przez krajowe LGD, pełnomocnictwa potwierdzające umocowanie jednej z LGD do działania
w imieniu pozostałych LGD były załączone do teczek spraw.

W przypadku zaś sprawy UM15-6936-_____ dotyczącej realizacji międzynarodowego
projektu współpracy, ZWW w piśmie z dnia 28 czerwca 2019 r., niezasadnie wezwał LGD
Stowarzyszenie LGD „Krajna nad Notecią” do dostarczenia pełnomocnictwa potwierdzającego
umocowanie jednej z LGD do działania w imieniu pozostałych LGD. Powyższe było niezgodne
z instrukcją wypełniania karty weryfikacji wniosku o przyznanie pomocy.

Jak wyjaśnił UMWW w piśmie z dnia 25 marca 2020 r., znak: DOW-I.052.8.2020; DOW-I.KW-
00084/20: „W sprawach UM15-6936-_____ ; UM15-693_____, UM15-6936-_____
UM15-6936-_____ w toku postępowania o przyznanie pomocy występuje
tylko LGD krajowa, dokument taki nie jest wymagany. Uczestnicząca w projekcie współpracy LGD
zagraniczna nie występuje do Urzędu Marszałkowskiego z wnioskiem o przyznanie pomocy, stąd
dokument ten stosowany jest tylko w przypadku występowania dwóch lub więcej LGD krajowych,
które to składają jeden wniosek w sprawie przyznania. LGD zagraniczna występuje o pomoc
do właściwej instytucji w swoim kraju. Natomiast wymienione wyżej pełnomocnictwo jest zasadne
w przypadku realizacji projektu międzyregionalnego czy międzywojewódzkiego, w którym udział biorą
co najmniej dwie LGD z obszaru Polski. Wtedy umocowanie jednej LGD do działania w imieniu
drugiej lub pozostałych ma sens, chociażby w przypadku procedowania w trakcie weryfikacji wniosku
o przyznanie pomocy – 1 LGD [partner wiodący] kontaktuje się z SW i odpowiada na uzupełnienia
braków lub wyjaśnień koniecznych w trakcie weryfikacji wniosku w imieniu pozostałych LGD”.

Instrukcja wypełniania karty weryfikacji wniosku o przyznanie pomocy powinna bardziej precyzyjnie
określać kiedy pełnomocnictwo potwierdzające umocowanie jednej z LGD do działania w imieniu
pozostałych LGD powinno być dołączone. Za opracowanie procedur, na podstawie których samorzady
województw weryfikują wopp odpowiada Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
(ARiMR).

2.3. ZWW prawidłowo zweryfikował spełnienie warunków dotyczących kwalifikowalności kosztów,
o których mowa w § 8 rozporządzenia, w szczególności zakresu (katalogu) kosztów
kwalifikowalnych.

2.4.1. W myśl punktu 6 rozdział A „Weryfikacja wstępna”, instrukcji wypełniania karty weryfikacji
wniosku o przyznanie pomocy, sprawdzane jest, czy rozpatrywany wniosek jest jedynym wnioskiem

dotyczącym danego projektu współpracy złożonym do któregośkolwiek urzędu marszałkowskiego przez LGD.

Zgodnie z instrukcją wypełniania karty weryfikacji wopp, weryfikacja tego warunku odbywa się w oparciu o aplikację wspierającą obsługę wniosków. W przypadku gdy weryfikacja tego warunku nie jest możliwa poprzez dane zawarte w aplikacji należy pozyskać informacje od pozostałych UM wdrażających podziałanie. W tym celu należy wysłać zapytanie do urzędów marszałkowskich. W karcie należy zaznaczyć TAK, jeżeli z posiadanych informacji z innych urzędów wynika, że wniosek jest jedynym wnioskiem dotyczącym danego projektu współpracy.

W trakcie kontroli stwierdzono, że ZWW sprawdzając warunek dotyczący złożenia wopp jedynie do jednego urzędu marszałkowskiego, postępował w sposób odmienny niż to wynika z instrukcji wypełniania karty weryfikacji wopp, według wytycznych ARiMR, potwierdzając sprawdzenie wydrukami z repozytorium plików OFSA-PROW-DD.

Z wyjaśnień UMWW zawartych w piśmie z dnia 23.04.2020 r., znak: DOW-I.052.8.2020, wynika, że: „Weryfikacja tego warunku powinna odbywać się w oparciu o aplikację wspierającą obsługę wniosków. Jednakże do dnia dzisiejszego nie zostało samorządom województw udostępnione ww. narzędzie. Zapisy instrukcji, wskazują w dalszej części, iż w przypadku gdy weryfikacja tego warunku nie jest możliwa poprzez dane zawarte w aplikacji, należy pozyskać informacje od pozostałych urzędów marszałkowskich wdrażających [to] podziałanie.

Biorąc pod uwagę ilość korespondencji w sprawie kontroli krzyżowych jaka musiałaby występować pomiędzy województwami, ARiMR przygotowała narzędzie w postaci tabel umieszczanych w repozytorium plików OFSA-PROW-DD, wskazując iż jest to zmiana w sposobie postępowania przy kontrolach krzyżowych w ramach podziałania 19.2 i 19.3.

Zastosowane przez ARiMR podejście polegało na uzyskaniu danych ze wszystkich województw i umieszczeniu plików w repozytorium OFSA-PROW-DD, z zaplanowaniem ich aktualizacji w cyklach dwutygodniowych. Celem takiego rozwiązania było ograniczenie wysyłki korespondencji na potrzeby kontroli krzyżowych kierowanej pomiędzy samorządom. Zaproponowana przez ARiMR metoda jest jak najbardziej użyteczna. Potwierdza [to] także korespondencja z innymi województwami – wskazująca aby w zakresie przeprowadzania kontroli krzyżowych pomiędzy województwami, kierować się danymi zamieszczonymi w repozytorium plików OFSA-PROW-DD”.

2.4.2. W myśl § 7 ust. 1 rozporządzenia pomoc w ramach podziałania jest przyznawana do wysokości limitu, który w okresie realizacji Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 – 2020 dla jednej LGD wynosi nie więcej niż 5% wysokości środków określonych w umowie ramowej.

Jak wynika z instrukcji wypełniania karty wopp (B3: weryfikacja limitu): przy ustalaniu wysokości środków pozostałych do wykorzystania w ramach limitu uwzględnia się sumę kwot pomocy wypłaconej na zrealizowaną operację i kwot pomocy przyznanych na operację, których realizacja nie została jeszcze zakończona. Instrukcja stanowi również, że jeżeli jedna z LGD uczestniczących

w realizacji projektu jest LGD, której obszar nie jest właściwy dla danego UM, konieczne jest posiłkowanie się informacjami przekazanymi przez właściwy UM – wysłane na etapie oceny wniosku w części A karty weryfikacji.

W trakcie kontroli stwierdzono, że ZWW sprawdzając limit 5% (warunek, o którym mowa w § 7 ust. 1 rozporządzenia) postępował w sposób odmienny niż to wynikało z instrukcji wypełniania karty weryfikacji wopp, według wytycznych ARiMR, potwierdzając sprawdzenie wydrukami z repozytorium plików OFSA-PROW-DD, a następnie w razie konieczności występował pismem do właściwych urzędów marszałkowskich z prośbą o informacje.

Z wyjaśnień UMWW zawartych w piśmie z dnia 23.04.2020 r., znak: DOW-I.052.8.2020, wynikało, że „(...) sprawdzenie następuje w oparciu o wynik weryfikacji uzyskany na podstawie analizy danych umieszczonych w repozytorium plików OFSA-PROW-DD. Instrukcja wskazuje bowiem, że jeżeli jedną z LGD uczestniczących w realizacji projektu jest LGD, której obszar nie jest właściwy dla danego UM, konieczne jest posiłkowanie się informacjami przekazanymi przez właściwy UM – wysłane na etapie oceny wniosku w części A karty weryfikacji. W związku ze zmianą zaproponowaną przez ARiMR, analogicznie jak w części A, zamiast wysyłki korespondencji weryfikuje się dane zamieszczone w repozytorium plików OFSA-PROW-DD. Na podstawie uzyskanych w ten sposób danych następuje ocena, czy zachodzi konieczność skierowania pytania do innego UM z prośbą o przekazanie właściwych informacji.”.

W odniesieniu do pkt 5.4.1 i 2.4.2 odmienny tryb postępowania przez ZWW wynikał z przekazanych przez ARiMR do wszystkich samorządów województw wytycznych/poleceń. Za opracowanie procedur, na podstawie których samorzady województw weryfikowały wopp oraz wop odpowiadał ARiMR.

W zakresie objętym kontrolą dotyczącym dokonywania oceny spełniania przez podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy warunków przyznawania pomocy, w odniesieniu do 1 przypadku stwierdzono uchybienie polegające na niezasadnym wezwaniu LGD do dostarczenia pełnomocnictwa potwierdzającego umocowanie jednej z LGD do działania w imieniu pozostałych LGD, co było niezgodne z instrukcją wypełniania karty wopp i skutkowało nierównym traktowaniem podmiotów ubiegających się o przyznanie pomocy.

Dodatkowo stwierdzono niedostosowanie przez ARiMR książki procedur z wytycznymi przekazanymi do stosowania samorządom województw.

W pozostałym zakresie nie stwierdzono uchybień i nieprawidłowości, ZWW postępował zgodnie z rozporządzeniem oraz instrukcją wypełniania karty wopp.

3. Dokonywanie oceny racjonalności kosztów.

W myśl art. 48 ust. 2 pkt e rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 809/2014 z dnia 17 lipca 2014 r. *ustanawiającego zasady stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego*

i Rady (UE) nr 1306/2013 w odniesieniu do zintegrowanego systemu zarządzania i kontroli, środków rozwoju obszarów wiejskich oraz zasady wzajemnej zgodności (Dz. Urz. UE L 227 z 31.07.2014, str. 69, z późn. zm.), kontrole obejmują w szczególności: „w odniesieniu do kosztów, o których mowa w art. 67 ust. 1 lit. a) rozporządzenia (UE) nr 1303/2013, z wyłączeniem wkładów rzeczowych i amortyzacji, weryfikację racjonalności przedstawionych kosztów. Koszty ocenia się za pomocą odpowiedniego systemu oceny, takiego jak koszty referencyjne, porównanie różnych ofert lub w ramach komitetu oceniającego.”.

Konsekwencją ww. przepisów są przepisy § 8 ust. 1 oraz § 9 ust. 2 rozporządzenia, zgodnie z którym pomoc może być przyznana w formie refundacji kosztów kwalifikowanych, jeżeli koszty te są uzasadnione zakresem operacji, niezbędne do osiągnięcia jej celu oraz racjonalne. W przypadku gdy wysokość kosztów kwalifikowanych przekracza wartość rynkową tych kosztów ustaloną w wyniku oceny ich racjonalności, przy ustalaniu wysokości pomocy uwzględnia się wartość rynkową tych kosztów.

W wyniku kontroli stwierdzono, że w przypadku wszystkich kontrolowanych wopp dokonano oceny racjonalności planowanych do poniesienia kosztów, tj. sprawdzono, czy koszty poszczególnych zadań wchodzących w skład operacji nie przekraczały wartości rynkowych.

Natomiast nie w każdym przypadku pozostawiono ślad rewizyjny w postaci notatki służbowej/wydruków zawierającej uzasadnienie podjętej decyzji wraz ze wskazaniem materiałów źródłowych, stosownie do instrukcji wypełniania karty weryfikacji wopp. Z instrukcji wypełniania karty weryfikacji wopp wynikało bowiem, że w karcie weryfikacji wopp pracownik zaznacza TAK, w przypadku gdy wartość zadania nie jest wyższa od cen rynkowych przy ewentualnym uwzględnieniu dodatkowych uwarunkowań i kosztów a przeprowadzona podczas weryfikacji szczegółowa pisemna analiza (w tym dołączone z datą i podpisem wydruki/ notatki) jednoznacznie potwierdzają wartość rynkową kosztu zadania.

Brak śladu rewizyjnego dotyczył następujących spraw: UM15-6936- _____ UM15-6936- _____, UM15-6936- _____, UM15-6936- _____ W przypadku sprawy UM15-6936- _____ beneficjent wraz z wopp przedstawił dokumenty uzasadniające przyjęty poziom cen dla danego zadania. ZWW w piśmie z dnia 28 marca 2019 r. wezwał do uzupełnienia podpisu i pieczętki na złożonych ofertach dot. nagłośnienia sceny, oświetlenia sceny, kolacji/wyżywienie uczestników. Z dokonanej oceny racjonalności kosztów nie sporządzono notatki.

W przypadku sprawy UM15-6936- _____ nie wzywano w piśmie do wyjaśnień w zakresie zasadności i racjonalności kosztów. Z dokonanej oceny racjonalności kosztów nie sporządzono notatki. W przypadku sprawy UM15-6936- _____ z dokonanej oceny racjonalności kosztów również nie sporządzono notatki.

UMWW w piśmie z 25 marca 2020 r., znak: DOW-I.052.8.2020; DOW-I.KW-00084/20, przedstawił następujące przyczyny braku śladu rewizyjnego z przeprowadzonej oceny racjonalności kosztów:

„Weryfikacja dotycząca oceny racjonalności kosztów odbywa się przede wszystkim poprzez sprawdzenie uzasadnienia opisanego w opisie zadań jak i złożonych ofert cenowych na zadania wykazane w zestawieniu rzeczowo-finansowym wniosku o przyznanie pomocy. W przypadku braku dokumentów uzasadniających rynkowość kosztów, LGD wyzwana jest w ramach uzupełnień do przedłożenia ofert cenowych i uzasadnienia wysokości kosztów. Na tej podstawie oraz opierając się na dodatkowych informacjach zawartych w opisie zadań (pkt VI wniosku) dokonywana jest weryfikacja racjonalności zaplanowanych kosztów. Po analizie informacji zawartych we wniosku i załączonych dokumentach potwierdzających rynkowość kosztów pracownik dokonuje właściwego zaznaczenia w karcie weryfikacji w części B6 czy koszty poszczególnych zadań wchodzących w skład operacji odpowiadają cenom rynkowym. Z dokumentacji zgromadzonej w aktach wymienionych w pytaniu spraw wynika wprost, że racjonalność kosztów została zbadana:

- UM15-6936-_____ – do wniosku o przyznanie pomocy dołączono dokumenty uzasadniające przyjęty poziom cen. Dodatkowo w punkcie 2, 4, 5 wezwania do uzupełnień z 16.05.2017 r. wskazano zakres wymagający uzupełnienia. Dokumenty będące przedmiotem wezwania zostały przez LGD uzupełnione;*
- UM15-6936-_____ – do wniosku o przyznanie pomocy dołączono dokumenty uzasadniające przyjęty poziom cen. Dodatkowo w punkcie 6 wezwania do uzupełnień z 28.03.2019 r. wskazano zakres wymagający uzupełnienia. Dokumenty będące przedmiotem wezwania zostały przez LGD uzupełnione;*
- UM15-6936-_____ – do wniosku o przyznanie pomocy dołączono dokumenty uzasadniające przyjęty poziom cen.*

Należy zaznaczyć, że przedłożone oferty dotyczą dóbr niestandardowych, nie znajdujących się w powszechnym obrocie. Na etapie oceny wniosku nie zaistniały przesłanki do zakwestionowania autentyczności ofert – stąd, zgodnie ze stanem faktycznym zaznaczono właściwe pole w części B6 karty weryfikacji. Brak dodatkowych adnotacji w karcie weryfikacji wniosku o przyznanie pomocy nie oznacza zatem, że racjonalność planowanych do poniesienia kosztów nie została zbadana”.

W zakresie objętym kontrolą dotyczącym dokonywania przez ZWW oceny racjonalności kosztów, w odniesieniu do 3 spraw: UM15-6936-_____ UM15-6936-_____ UM15-6936-_____ stwierdzono uchybienie polegające na postępowaniu niezgodnym z instrukcją wypełniania karty wopp w zakresie pozostawiania śladu rewizyjnego z przeprowadzonej oceny racjonalności kosztów, co skutkowało brakiem przejrzystości w aktach sprawy oraz stanowiło ryzyko stwierdzenia w trakcie ewentualnego audytu służb unijnych niedociągnięć w kluczowym mechanizmie kontroli.

W pozostałym zakresie nie stwierdzono uchybień i nieprawidłowości, ZWW postępował zgodnie z rozporządzeniem oraz instrukcją wypełniania karty weryfikacji wopp.

4. Wzywianie podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy do usunięcia braków we wopp.

W myśl § 15 ust. 1 rozporządzenia, jeżeli we wopp, nie wskazano adresu LGD uczestniczącej w realizacji operacji i nie ma możliwości ustalenia tego adresu na podstawie posiadanych danych, wopp pozostawia się bez rozpatrzenia.

Natomiast w myśl § 15 ust. 2 rozporządzenia, jeżeli wopp nie został złożony w terminie albo nie została do niego dołączona umowa partnerska, pomocy nie przyznaje się.

Na podstawie § 15 ust. 3 rozporządzenia, jeżeli wopp zawiera braki (za wyjątkiem wymienionych powyżej) zarząd województwa wzywa LGD, która jest umocowana do działania w imieniu pozostałych LGD uczestniczących w realizacji operacji, w formie pisemnej, do ich usunięcia w terminie 21 dni od dnia doręczenia wezwania.

W wyniku kontroli stwierdzono, że w przypadku wszystkich skontrolowanych wopp, zakres braków do usunięcia został sformułowany przez ZWW w sposób czytelny, jednoznacznie wskazujący dane uchybienie i czynności, które należy wykonać, by braki te zostały usunięte. Terminy dotyczące uzupełnień wopp, wynikające z przepisów rozporządzenia, zostały zachowane.

W zakresie objętym kontrolą dotyczącym wzywania podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy do usunięcia braków we wopp nie stwierdzono uchybień i nieprawidłowości. ZWW w zakresie sprawdzonych spraw postępował zgodnie z przepisami rozporządzenia i procedurami.

5. Terminowość zawierania umów o przyznaniu pomocy/informowania o odmowie przyznania pomocy.

Jak wynika z § 16 rozporządzenia, w przypadku wopp na operację polegającą na realizacji projektu współpracy – w terminie 2 miesięcy od dnia złożenia tego wniosku, zarząd województwa:

- 1) wzywa wszystkie LGD uczestniczące w realizacji operacji do zawarcia umowy – w przypadku pozytywnego rozpatrzenia wopp;
- 2) informuje wszystkie LGD uczestniczące w realizacji operacji o odmowie przyznania pomocy – w przypadku gdy nie są spełnione warunki przyznania pomocy.

W myśl § 17 ust. 1 rozporządzenia, w przypadku pozytywnego rozpatrzenia wniosku o przyznanie pomocy, zarząd województwa wyznacza niezwłocznie wszystkim LGD uczestniczącym w realizacji operacji, w formie pisemnej, termin zawarcia umowy, nie dłuższy niż 14 dni od dnia otrzymania wezwania.

W wyniku kontroli stwierdzono, że w przypadku 5 spraw znak: UM15-6936-_____, UM15-6936-_____, UM15-6936-_____, UM15-6936-_____, UM15-6936-_____ terminy dotyczące zawierania umów o przyznaniu pomocy, wynikające z przepisów rozporządzenia, tj. 2 miesiące nie zostały zachowane.

Informację na temat terminów rozpatrywania 9 wopp poddanych kontroli, przedstawia poniższe zestawienie.

Lp	Znak sprawy	Nazwy LGD uczestniczących w projekcie	Liczba dni od złożenia wopp do wezwania wszystkich LGD do zawarcia umowy	Liczba dni od wysłania do wnioskodawcy wezwania do uzupełnienia do wpływu uzupełnienia wniosku	Liczba dni z uwzględnieniem uzupełnienia wopp (4-5)	Liczba dni przekroczenia terminu 2 miesięcy
1	2	3	4	5	6	7
1.	UM15-6936-7	Stowarzyszenie Dolina Noteci, Lider Zielonej Wielkopolski	31	2	29	-
2.	UM15-6936-	Stowarzyszenie Ziemi Grodziskiej LEADER, LGD KOLD, LGD Źródło	86	32	54	-
3.	UM15-6936-	LGD „Trakt Piastów”, Rieska-Leader (Finlandia)	66	9	57	-
4.	UM15-6936-	Stowarzyszenie „Unia Nadwarciańska”, LGD „Między Ludźmi i Jeziorami”, Stowarzyszenie „Solidarni w Partnerstwie”, Stowarzyszenie „Solna Dolina”, Stowarzyszenie „Wielkopolska Wschodnia”	101	29	72	12
5.	UM15-6936-	Lokale Aktionsgruppe Flaeming-Havel e.V. (Niemcy), LGD „KOLD”	73	26	47	-
6.	UM15-6936-	Stowarzyszenie LGD „Krajna Złotowska”, Stowarzyszenie „Partnerstwo dla Krajny i Pałuk”, Stowarzyszenie „Nasza Krajna”, Stowarzyszenie LGD „Krajna nad Notecią”	83	8	75	15
7.	UM15-6936-	„Turkowska Unia Rozwoju”, LGD Mas Opavsko (Czechy)	119	38	81	21
8.	UM15-6936-	LGD „KOLD”, LGD „Flaming-Havel e. V” (Niemcy), LGD „Obcianske zdruzenie	125	28	97	37

		pre rpwzwoj regionu SPIS” (Słowacja)				
9.	UM15-6936-	LGD „Krajna nad Notecią”, Verein Regionalentwicklung Schwalm-Aue e. V.(Niemcy)	77	10	67	7

Źródło: dane UMWW i obliczenia własne.

Z zestawienia wynika, że przekroczenia terminu w wymienionych 5 sprawach wyniosły od 7 do 47 dni.

UMWW w piśmie z dnia 25 marca 2020 r., znak: DOW-I.052.8.2020; DOW-I.KW-00084/20, przedstawił następujące przyczyny niedotrzymania terminu na zawarcie umowy:

„W zakresie rozpatrywania wszystkich wniosków istotne znaczenie ma fakt, iż niektóre sprawy, z uwagi na ich wagę, musiały być rozpatrzone w pierwszej kolejności. W zakresie wniosków o przyznanie pomocy były to wnioski składane w ramach poddziałania 19.2, którego postęp przekładał się wprost na wykonanie pierwszego kamienia milowego.

Odpowiadając na liczne prośby ze strony LGD, podjęto też działania zmierzające w pierwszej kolejności do jak najszybszego rozliczenia wniosków o płatność składanych w ramach poddziałania 19.4, aby uchronić grupy przed utratą płynności finansowej. Ponadto w związku z pismami ARiMR dotyczącymi zagrożenia realizacji założonych prognoz rocznych, w szczególności w 2018 r., podjęto decyzję o konieczności jak najszybszego rozliczenia wniosków o płatność złożonych w ramach działania 7 Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich. Priorytety wyznaczone przez Samorząd Województwa Wielkopolskiego, tj. zapewnienie płynności finansowej Lokalnym Grupom Działania oraz realizacja prognoz rocznych i wypłata środków finansowych w 2018 r. na najwyższym poziomie w kraju, spowodowały, iż nastąpiło przesunięcie czasowe w weryfikacji wniosków o przyznanie pomocy złożonych w ramach poddziałania 19.3 Przygotowanie i realizacja działań w zakresie współpracy z lokalną grupą działania w ramach PROW na lata 2014-2020.”.

Dodatkowo, odnosząc się do przyjętej procedury obsługi wniosku o przyznanie pomocy w ramach poddziałania 19.3 warto zaznaczyć, że ani rozporządzenie ani książka procedur nie przewidują wstrzymania biegu terminu rozpatrywania wniosków w przypadku konieczności uzyskania informacji od innych samorządów przy weryfikacji limitu czy kontroli krzyżowej – co wydłuża oczywiście czas weryfikacji wniosku, a jednocześnie nie pozwala na wstrzymanie terminu przy obliczaniu realnego czasu weryfikacji danego wniosku”.

Ponadto UMWW pismem z 25 marca 2020 r., znak: DOW-I.052.8.2020; DOW-I.KW-00084/20, poinformował: *„Pomimo braku systemu informatycznego, który usprawniłby np. kwestię weryfikacji limitów czy kontroli krzyżowej, w Departamencie Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich prowadzony jest monitoring wniosków, obejmujący wszystkie etapy ich obsługi. Odrębny monitoring w zakresie terminowości prowadzą Oddziały Wdrażania i Umów, a także Oddział Płatności. Ponadto Oddział Monitoringu gromadzi wszystkie dane wynikające z procedowanego wniosku. Sytuacja*

związana z przekroczeniem niektórych terminów wynika przede wszystkim ze zbyt niskiego poziomu zatrudnienia w Departamencie. Niestety, pomimo prowadzonego monitoringu, zawarcie umowy w terminie oznaczonym w rozporządzeniu nie zawsze jest możliwe do zachowania. W przypadku podpisywania umów z kilkoma LGD [co przekłada się uzgodnienie terminu dogodnego dla kilku lub czasami kilkunastu osób] uzgodnienie terminu podpisania umowy w terminie określonym w rozporządzeniu jest utrudnione. Terminy muszą być uzgodnione także z reprezentantami Zarządu Województwa, dlatego sporadycznie zdarza się, że następuje ich nieznaczne przekroczenie, co jednak nie wpływa negatywnie na realizację założeń projektu współpracy. Należy jednak zaznaczyć, że Samorząd Województwa Wielkopolskiego dokłada wszelkich starań, aby umowy były podpisywane w terminie określonym w rozporządzeniu.”.

W zakresie objętym kontrolą dotyczącym terminowości wzywania przez ZWW do zawarcia umów o przyznaniu pomocy/informowania o odmowie przyznania pomocy, stwierdzono uchybienie w zakresie przekroczenia terminu w odniesieniu do 5 spraw, określonego w § 16 rozporządzenia, co skutkowało niewłaściwym wdrażaniem instrumentu wsparcia. Uchybienie nie miało wpływu na prawidłowość przyznania pomocy.

W pozostałych 4 sprawach ZWW postępował zgodnie z przepisami rozporządzenia i procedurami. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

6. Dokonywanie oceny wniosku o płatność w zakresie zgodności z umową o przyznaniu pomocy i kwalifikowalnością wydatków.

Według § 22 ust. 1 rozporządzenia, środki finansowe są wypłacane na warunkach określonych w umowie, z tym, że środki te mogą być wypłacone, jeżeli LGD uczestniczące w realizacji operacji:

- 1) zrealizowały operację lub jej etap, zgodnie z warunkami określonymi w rozporządzeniu, umowie oraz w innych przepisach dotyczących inwestycji objętych operacją, w tym poniosły związane z tym koszty, nie później niż do dnia złożenia wniosku o płatność, a w przypadku gdy zostały wezwane do usunięcia braków w tym wniosku – nie później niż w terminie 21 dni od dnia doręczenia tego wezwania;
- 2) zrealizowały lub realizują zobowiązania określone w umowie;
- 3) udokumentowały zrealizowanie operacji lub jej etapu, w tym poniesienie kosztów kwalifikowalnych z tym związanych.

W wyniku kontroli stwierdzono, że ZWW w oparciu o posiadane dokumenty złożone przez beneficjentów, prawidłowo zweryfikował w odniesieniu do wszystkich kontrolowanych wop spełnienie warunków wypłaty środków finansowych.

Ponadto w wyniku kontroli stwierdzono, że:

- 1) w przypadku wop UM15-693, stwierdzono brak podpisu oraz na sprawozdaniu z realizacji operacji dotyczącego tej umowy stwierdzono brak pieczęci, daty, podpisu oraz znaku sprawy, natomiast w przypadku korekty wop UM15-6936, stwierdzono brak

pieczęci UMWW, daty, podpisu oraz znaku sprawy, pozostałe skontrolowane wop wraz z załączonymi dokumentami zostały prawidłowo opatrzone przez UMWW pieczęcią, datą wpływu wniosku oraz zostały podpisane w miejscu do tego wyznaczonym przez osobę przyjmującą wnioski, zgodnie z zapisami Książki Procedur KP-611-441-ARiMR/1/z,

- 2) załączniki do wop zostały prawidłowo potwierdzone za zgodność z oryginałem przez pracownika LGD albo pracownika UMWW, albo podmiot który wydał dokument, albo poświadczono za zgodność z oryginałem przez notariusza bądź radcę prawnego lub adwokata, zgodnie z zapisami Książki Procedur KP-611-441-ARiMR/1/z.

W zakresie objętym kontrolą dotyczącym dokonywania oceny wop, w zakresie zgodności z umową o przyznaniu pomocy i kwalifikowalnością wydatków, nie stwierdzono uchybień i nieprawidłowości. Natomiast stwierdzono uchybienia dotyczące procesu przyjmowania wop, jednak uchybienia te nie miały wpływu na wypłatę środków finansowych.

7. Wzywianie beneficjenta do usunięcia braków we wop.

W myśl § 24 ust. 1 rozporządzenia, jeżeli wop zawiera braki, zarząd województwa wzywa LGD, która jest umocowana do działania w imieniu pozostałych LGD uczestniczących w realizacji operacji, w formie pisemnej, do ich usunięcia w terminie 21 dni od dnia doręczenia wezwania.

Natomiast według § 24 ust. 2 rozporządzenia, jeżeli LGD, która jest umocowana do działania w imieniu pozostałych LGD uczestniczących w realizacji operacji, pomimo wezwania do usunięcia braków, nie usunęła ich w terminie, zarząd województwa wzywa ponownie LGD, w formie pisemnej, do ich usunięcia w terminie 21 dni od dnia doręczenia wezwania.

W wyniku kontroli stwierdzono, że informacja o brakach w 5 kontrolowanych wop, w których skierowano wezwanie została sformułowana w sposób czytelny, jednoznacznie wskazujący dane uchybienie i czynności, które należy wykonać, by braki te zostały usunięte. Terminy dotyczące uzupełnień wop, wynikające z przepisów rozporządzenia, zostały zachowane.

W zakresie objętym kontrolą, dotyczącym wzywania przez ZWW podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy do usunięcia braków we wop, nie stwierdzono uchybień i nieprawidłowości. ZWW w zakresie sprawdzonych spraw postępował zgodnie z przepisami rozporządzenia i procedurami.

8. Terminowość rozpatrywania wop.

Według § 25 ust. 1 rozporządzenia, wypłaty środków finansowych z tytułu pomocy dokonuje się niezwłocznie po pozytywnym rozpatrzeniu wop, w terminie 3 miesięcy od dnia złożenia wop.

Przy czym należy podkreślić, że wypłaty środków na rzecz beneficjentów dokonuje ARiMR na podstawie przekazanych przez UMWW zatwierdzonych do wypłaty zleceń płatności. Oznacza to, że UMWW powinien przekazać zlecenie płatności przed upływem 3 miesięcy, by środki mogły zostać przez ARiMR terminowo wypłacone.

Uchybienie terminowości rozpatrzenia wop miało miejsce w przypadku spraw znak: UM15-6936-
 UM15-6936- UM15-6936- UM15-6936-
 UM15-6936- UM15-6936-

Informację na temat terminów rozpatrywania 5 wop poddanych kontroli, przedstawia poniższe zestawienie.

Lp	Znak sprawy	Liczba dni od złożenia wop do wypłaty środków finansowych	Liczba dni od wysłania do wnioskodawcy wezwania do uzupełnienia do wpływu uzupełnienia wniosku	Liczba dni z uwzględnieniem uzupełnienia wop (3-4)	Liczba dni przekroczenia terminu 3 miesięcy (przyjęto 90 dni)
1	2	3	4	5	6
1.	UM15-6936-	377	I uzup – 35, II uzup – 26, wyjaśnienia faktów istotnych – 16, odwołanie jednej z LGD – 35. Razem - 112,	265	175
2.	UM15-6936-	481	I uzup – 33, II uzup – 32. Razem - 65	416	326
3.	UM15-6936-	493	I uzup – 22, II uzup – 23, wstrzymanie weryfikacji wop – 41. Razem - 86	407	317
4.	UM15-6936-	290	I uzup – 14, II uzup – 3. Razem - 17	273	183
5.	UM15-6936-	wop był w trakcie weryfikacji, jednak z dostępnych danych wynika, że wop nie zostanie rozpatrzony w terminie			

Źródło: dane UMWW i obliczenia własne.

Z zestawienia wynika, że przekroczenia terminu na wypłatę środków w wymienionych 5 sprawach wyniosły od 175 do 326 dni.

Pismem z dnia 25 marca 2020 r., znak: DOW-I.052.8.2020; DOW-I.KW-00084/20, UMWW przedstawił następujące przyczyny opóźnień: „Na termin wypłaty środków znaczący wpływ miał nie tylko sam moment podjęcia weryfikacji złożonych wniosków o płatność, ale także rozbudowane czynności wykonywane na etapie kontroli administracyjnej, które nie wstrzymują terminu ich weryfikacji. Zgodnie z warunkami Umowy o przyznaniu pomocy, tylko wezwanie Beneficjenta do złożenia uzupełnień/wyjaśnień wstrzymuje bieg terminu rozpatrywania wniosku o płatność. Z analizy wniosków złożonych w ramach poddziałania 19.3 wynika, że Samorząd Województwa Wielkopolskiego

podejmował szereg czynności niezbędnych do prawidłowego rozliczenia, które nie wstrzymywały biegu terminu ich rozpatrzenia. Zaliczyć do nich można kierowanie wniosków na obligatoryjną kontrolę na miejscu.(...)

Ponadto, wnioski o płatność złożone w ramach poddziałania 19.3 są często bardzo rozbudowane, wymagają weryfikacji dokumentacji złożonej przez kilku partnerów projektu współpracy oraz weryfikacji zasady konkurencyjności, która w związku z wątpliwościami samorządu województwa była przedmiotem wyjaśnień z Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Wyżej wymienione czynniki spowodowały przekroczenie terminu wypłaty pomocy, niemniej należy zwrócić uwagę, że Samorząd Województwa Wielkopolskiego przede wszystkim postępuje zgodnie z art. 189 ust.1 Ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 869, z późn.zm), który stanowi, iż zlecenie płatności dotyczy kwoty wydatków kwalifikowalnych, stąd tak szczególna uwaga poświęcana była by rozliczenie złożonych wniosków o płatność było zgodne z przepisami prawa, nawet jeśli takie działanie miało mieć wpływ na termin wypłaty środków.”.

Ponadto UMWW pismem z dnia 25 marca 2020 r., znak: DOW-I.052.8.2020; DOW-I.KW-00084/20, poinformował o działaniach mających na celu monitorowanie terminowości: *Pracownicy Departamentu Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich oprócz działania Leader obsługują także działania samorządowe realizowane w ramach PROW 2014-2020, a także wykonują zadania związane z wdrażaniem Priorytetu 4 Programu Operacyjnego „Rybnactwo i Morze”. Pomimo trudności z zapewnieniem optymalnej liczby pracowników aby zweryfikować tak dużą liczbę wniosków w krótkim czasie, w Departamencie podjęto działania zaradcze m.in. zleca się pracę w godzinach nadliczbowych. Praca w godzinach nadliczbowych wykonywana jest nieprzerwanie od 2017 roku. Na bieżąco uzupełniane są także wakaty powstające w wyniku wypowiedzenia umowy o pracę przez pracowników Departamentu. Zaznaczam, że opóźnienia w weryfikacji wniosków o przyznanie pomocy nie wpłynęły negatywnie na realizację operacji zaplanowanych przez LGD – wszystkie projekty współpracy zostały zrealizowane zgodnie z założeniami”.*

W zakresie objętym kontrolą dotyczącym terminowości rozpatrywania wop stwierdzono uchybienie, w odniesieniu do 5 spraw, polegające na przekroczeniu od 175 do 326 dni terminu rozpatrzenia wop. Wystąpienie przekroczeń było niezgodne z przepisami § 25 ust. 1 rozporządzenia, co skutkowało niewłaściwym wdrażaniem instrumentu wsparcia. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

9. Efektywność wdrażania instrumentu wsparcia.

Analizę efektywności przeprowadzono na podstawie wszystkich złożonych wopp, podpisanych umów, złożonych wop, zrealizowanych płatności w ramach poddziałania będącego przedmiotem kontroli. Przedmiotem analizy była 1 sprawa dotycząca przygotowania projektu współpracy, o którym mowa w § 3 rozporządzenia a także 15 spraw w zakresie operacji polegających na realizacji projektu współpracy, o których mowa w § 4 rozporządzenia.

Na podstawie informacji uzyskanych z UMWW, **wg stanu na dzień 29 lutego 2020 r.**, dot. rozpatrywania wopp w ramach poddziałania objętego kontrolą, ustalono co następuje.

Efektywność rozpatrywania wopp.

W przypadku jedynego wniosku dotyczącego operacji w zakresie przygotowania projektu współpracy, opiewającego na kwotę 23.253,00 zł termin na wezwanie do zawarcia umowy o przyznanie pomocy został przekroczony o 1 dzień (zgodnie z § 16 rozporządzenia, tj. miesiąc od złożenia wopp). W przypadku tego wniosku liczba dni od wysłania do wnioskodawcy wezwania do uzupełnienia wniosku wyniosła 10 dni.

W odniesieniu do 15 wniosków w ramach operacji polegających na realizacji projektu współpracy, które podlegały rozpatrywaniu, termin na wezwanie do zawarcia umowy o przyznanie pomocy, określony w § 16 rozporządzenia, tj. 2 miesiące od złożenia wniosku, z uwzględnieniem czasu na uzupełnienia został:

- dochowany w przypadku 8 wopp,
- przekroczony o mniej niż 10 dni w przypadku 1 wopp,
- przekroczony o więcej niż 10 dni, ale mniej niż 20 dni w przypadku 2 wopp,
- przekroczony o więcej niż 20 dni, ale mniej niż 30 dni w przypadku 2 wopp,
- przekroczony o więcej niż 30 dni w przypadku 2 wopp.

Najdłużej rozpatrywany był wniosek o nr UM15-6936 – 65 dni po upływie 2 - miesięcznego terminu na wezwanie do zawarcia umowy o przyznanie pomocy.

Efektywność rozpatrywania wop.

Wszystkie 5 złożonych wop wymagało uzupełnień, w tym 4 wnioski wymagały dwóch uzupełnień, a 1 wniosek wymagał tylko jednego uzupełnienia. Wśród 5 złożonych wop, 1 wop dotyczył przygotowania projektu współpracy. Wniosek ten został rozpatrzony 59 dni po terminie określonym w § 25 rozporządzenia, tj. 3 miesiące od dnia złożenia wop.

Wśród pozostałych 4 wop, dotyczących wniosków w ramach operacji polegających na realizacji projektu współpracy, przekroczenia terminu o którym mowa w § 25 rozporządzenia, z uwzględnieniem czasu dotyczącego uzupełnień, wstrzymania weryfikacji, wyjaśnienia istotnych faktów, odwołań, wyniosły odpowiednio:

- więcej niż 180 dni, a mniej niż 300 dni – 2 wop (175 dni, 183 dni),
- powyżej 300 dni – 2 wop (317 dni, 326 dni).

Efektywność wykorzystania środków finansowych.

Umowa o nr UM15-6936, dotycząca przygotowania projektu współpracy opiewała na kwotę 23.253,00 zł. W odniesieniu do tej sprawy został złożony również wop, jak również zrealizowana została płatność na kwotę 20.160,00 zł. A zatem wypłacona kwota w wyniku weryfikacji wniosku o płatność została pomniejszona o 3.093,00 zł.

Pozostałe 12 zawartych umów dotyczących operacji polegających na realizacji projektu współpracy opiewało łącznie na kwotę 2.674.094,00 zł. Umowa o największej wartości opiewała na kwotę: 591.993,00 zł. Druga pod względem udziału procentowego umowa była na kwotę 435.997,00 zł. Trzecia największa umowa była na kwotę 379.500,00 zł. Udział tych 3 umów w ogólnej kwocie podpisanych umów na operacje związane z realizacją projektów współpracy stanowił 52,63%.

Na dzień 29 lutego 2020 r. złożono 4 wop na operacje polegające na realizacji projektów współpracy, na łączną kwotę 1.078.667,00 zł. Wśród tych wniosków, największy pod względem wartości był na kwotę 187.257,00 zł. Był to wop na I etap operacji opiewającej na łączną kwotę 591.992,00 zł.

Efektywność ogółem mierzona jako wartość złożonych wniosków o płatność do wartości podpisanych umów wyniosła około 40 %.

Dokonano 4 płatności na ogólną kwotę 508.406,65 zł. Największa płatność była na kwotę 187.257,00 zł. Oszczędności wynikające z weryfikacji wniosków o płatność, a także dokonanych korekt wyniosły 31.900,35 zł, co stanowi około 6,30% wartości złożonych wop.

Wskaźnik dokonanych płatności mierzony jako iloraz ogólnej kwoty zrealizowanych płatności do ogólnej kwoty złożonych wop oscylował w granicach 47 %.

Ponadto UMWW pismem z dnia 25 marca 2020 r., znak: DOW-I.052.8.2020; DOW-I.KW-00084/20, złożył wyjaśnienia nt efektywności działań: *„Wnioski o przyznanie pomocy złożone do UMWW w ramach poddziałania 19.3 „Przygotowanie i realizacja działań w zakresie współpracy z lokalną grupą działania” są weryfikowane niezwłocznie po ich otrzymaniu. Natomiast ze względu na bardzo dużą liczbę wniosków złożonych przez LGD w 2017 roku [955] i 2018 roku [893] w ramach poddziałania 19.2, które były wynikiem kumulacji naborów ogłaszanych przez LGD w związku z koniecznością osiągnięcia tzw. pierwszego kamienia milowego na 31.12.2018 roku, wystąpiły opóźnienia w weryfikacji wniosków w poddziałaniu 19.3. Samorząd Województwa Wielkopolskiego stał przed dylematem „reglamentowania naborów”, aby przeciwdziałać spiętrzeniu się wniosków w UMWW [co mogłoby spowodować ich terminową weryfikację] lub uzgadnianiem wszystkich naborów mając na uwadze, że będzie to rozwiązaniem korzystniejszym na LGD – pozwoli na wykonanie założeń pierwszego kamienia milowego.*

Przyjęto, że samorząd nie będzie wstrzymywał naborów wniosków planowanych do ogłoszenia przez LGD, aby umożliwić im osiągnięcie planowanych wskaźników do osiągnięcia w pierwszym kamieniu milowym oraz odpowiedniego poziomu kontraktacji środków. Takie podejście zaskutkowało skumulowaniem liczby wniosków przekazanych do UMWW w krótkim czasie, co w konsekwencji wpłynęło także na opóźnienia w terminowej weryfikacji wniosków o przyznanie pomocy.

Wspomnieć także należy, że od początku okresu programowania samorządy województw sygnalizowały, iż przyznana wysokość środków pomocy technicznej w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 jest niewspółmierna do ilości realizowanych zadań. Rozumiejąc jednak, iż niemożliwe jest przeznaczenie przez Ministerstwo Rolnictwa

i Rozwoju Wsi większej kwoty pomocy na ten cel, Zarząd Województwa Wielkopolskiego podjął decyzję odnośnie do finansowania ze środków własnych części etatów w departamencie zajmującym się wdrażaniem Programu. Liczba ta wzrastała w miarę postępu jego realizacji i wynosi aktualnie 14 etatów. Departament dysponuje ogółem 70 etatami, 7 z nich finansowanych jest ze środków Pomocy Technicznej PO „Rybnactwo i Morze”, a 49 etatów ze środków Pomocy Technicznej Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich. Dofinansowanie zatrudnienia ma na celu zapewnienie kadr w ilości umożliwiającej jak najszybszą i jak najbardziej efektywną realizację zadań. Dodatkowo, departament nie ponosi żadnych kosztów związanych z wynajmem pomieszczeń i mediami – całość pomocy technicznej przeznaczona jest na finansowanie wynagrodzeń i zapewnienie wyposażenia niezbędnego do pracy. Pracownicy Departamentu realizują wszystkie zadania związane z wdrażaniem PROW 2014-2020 [zadania delegowane przez ARiMR] oraz wdrażają Priorytet 4 Programu Operacyjnego „Rybnactwo i Morze”. W związku z nieliczną osobowo obsadą kadrową, niemożliwe jest, aby dany pracownik zajmował się wyłącznie obsługą wniosków składanych w ramach poddziałania 19.3. Pomimo trudności z zapewnieniem optymalnej liczby pracowników wprowadzono w Departamencie działania zaradcze m.in. zleca się pracę w godzinach nadliczbowych (praca w godzinach nadliczbowych wykonywana jest nieprzerwanie od 2017 roku).”.

Ponadto w wyniku kontroli dokonano również następujących ustaleń:

- 1) wszystkie kontrolowane wopp i wop zostały sprawdzone odpowiednio w oparciu o kartę weryfikacji wopp albo wop;
- 2) dla każdej sprawy została założonateczka;
- 3) dokumenty robocze (notatki, wyliczenia, zapiski pracownika, wydruki z Internetu, itd.), powstałe podczas oceny wopp albo wop zostały datowane, podpisane oraz dołączone doteczki sprawy,
- 4) pracownicy prowadzący sprawę złożyli deklarację bezstronności.

W związku z wynikami kontroli zalecam Panu Marszałkowi:

- 1) podjęcie działań i wzmocnienie nadzoru w celu zachowania przez pracowników weryfikujących wnioski o przyznanie pomocy pełnego śladu rewizyjnego z przeprowadzonej oceny racjonalności kosztów;
- 2) wzmocnienie nadzoru nad przestrzeganiem przepisów rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia z dnia 19 października 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawani, wypłaty pomocy finansowej w ramach poddziałania „Przygotowanie i realizacja działań w zakresie współpracy z lokalną grupą działania” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020” i postanowień umowy o przyznaniu pomocy w zakresie terminowego wzywani do zawarcia umowy o przyznaniu pomocy oraz terminowego rozpatrywania wniosków o płatność, poprzez przekazywanie zleceń płatności przed upływem 3 miesięcy od dnia złożenia wniosku o płatność, by środki finansowe mogły zostać przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa terminowo wypłacone;

- 3) wzmocnienie nadzoru nad przestrzeganiem zapisów instrukcji wypełniania wniosku o przyznanie pomocy i wniosku o płatność w zakresie przyjmowania wniosków.

W ramach sprawowanej przez Pana Marszałka kontroli funkcjonalnej zalecam na bieżąco weryfikowanie przestrzegania powyższych zaleceń.

Proszę Pana Marszałka o powiadomienie mnie w terminie 1 miesiąca od otrzymania wystąpienia pokontrolnego o działaniach podjętych w celu zrealizowania zaleceń pokontrolnych.

wz Ministra Rolnictwa
i Rozwoju Wsi

Jan Białkowski
Podsekretarz Stanu